

Směněčný a šekový platební rozkaz a náklady řízení

Rozhodne-li soud platebním rozkazem bez slyšení žalovaného, je při posuzování okolností významných pro rozhodnutí o náhradě nákladů řízení limitován skutečnostmi, které žalobce uvede v žalobě a připojených listinách. Není-li z obsahu žalobních tvrzení (nebo připojených listin) zjevné, že žalobce vyzval žalovaného k zaplacení (uplatněné) pohledávky v souladu s ustanovením § 142a odst. 1 o. s. ř., popřípadě neplynou-li z obsahu žaloby (nebo připojených listin) právně významné skutečnosti, na jejichž základě může soud žalobci i přes absenci takové výzvy přiznat právo na náhradu nákladů řízení (§ 142a odst. 2 o. s. ř.), rozhodne soud, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Podá-li žalovaný proti platebnímu rozkazu (včasný) odpor, platební rozkaz se tím v plném rozsahu (tj. včetně výroku o náhradě nákladů řízení) ruší (§ 174 odst. 2 věta první o. s. ř.), přičemž pro účely (následného) rozhodnutí o nákladech řízení se uplatní pravidla zmíněná shora. Napadne-li žalobce (nebo žalovaný) platební rozkaz (odvoláním) jen ve výroku o nákladech řízení (§ 174 odst. 2 věta druhá o. s. ř.), není žalobce limitován co do možnosti dodatečně doložit, že povinnost určenou ustanovením § 142a odst. 1 o. s. ř. splnil [ani co do možnosti tvrdit (a osvědčit) existenci právně významných skutečností odůvodňujících vznik práva žalobce na náhradu nákladů řízení přes absenci předžalobní výzvy k plnění], a stejně tak žalovaný může popřít tvrzení žalobce o tom, že ho k plnění před podáním žaloby v souladu s ustanovením § 142a odst. 1 o. s. ř. vyzval a současně svým chováním (např. zaplacením žalované částky) „potvrdil“ neopodstatněnost vzniku nákladů řízení žalobce. Rozhodne-li soud směněčným platebním rozkazem je situace odlišná (jen) potud, že podáním (včasných a odůvodněných) námitek se směněčný platební rozkaz neruší, nýbrž soud k jejich projednání nařídí jednání a v rozsudku vysloví, zda směněčný platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda jej zrušuje a v jakém rozsahu (§ 175 odst. 4 o. s. ř.). Pro rozhodnutí o nákladech řízení (v rámci směněčného platebního rozkazu) se uplatní stejná kritéria jako v případě platebního rozkazu; přitom účel výzvy podle ustanovení § 142a o. s. ř. zásadně naplní i předložení směnky k placení. Totéž platí o rozhodování o opravném prostředku proti výroku o nákladech řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 4388/2013, ze dne 19.2.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. J. D. s. r. o., se sídlem v P., zastoupeného Mgr. M.V., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1) S. EUROPE s. r. o., se sídlem v P., a 2) R. F., o zaplacení částky 4.904.880,- Kč s postížními právy ze směnky, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 50 Cm 55/2013, o dovolání žalobce proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. září 2013, č. j. 5 Cmo 309/2013-39, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. září 2013, č. j. 5 Cmo 309/2013-39, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Směněčným platebním rozkazem ze dne 22. dubna 2013, č. j. 50 Cm 55/2013-14, Městský soud v Praze uložil žalovaným, aby do osmi dnů ode dne jeho doručení zaplatili žalobci společně a nerozdílně směněčný peníz ve výši 4.904.880,- Kč s 6% úrokem od 1. listopadu 2012 do zaplacení a směněčnou odměnu ve výši 16.349,- Kč (výrok I.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Přitom – jde-li o výrok o náhradě nákladů řízení – uzavřel, že žalobce „neosvědčil zaslání předžalobní výzvy žalovaným“ podle ustanovení § 142a odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“).

Vrchní soud v Praze k odvolání žalobce usnesením ze dne 17. září 2013, č. j. 5 Cmo 309/2013-39, směnečný platební rozkaz v odvoláním v napadeném rozsahu, tj. ve výroku o náhradě nákladů řízení potvrdil (první výrok) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

Přitom vyšel z toho, že:

1) Žalobce (společně se žalobou) předložil směnku splatnou 31. října 2012; v žalobě předžalobní výzvy netvrdil.

2) K odvolání připojil dvě listiny adresované prvnímu žalovanému, datované 20. ledna a 12. října 2012, které „se týkají neplnění smlouvy o spolupráci ze dne 13. května 2010“ (dále jen „smlouva o spolupráci“). „Druhá listina, u níž je doloženo odeslání dne 18. října 2012, uvádí, že směnka byla vyplněna a jak se tak stalo, a že do splatnosti směnky má první žalovaný možnost jednat se žalobcem o vzájemných obchodních vztazích s tím, že po uplynutí splatnosti směnky bude tato řešena pořadem práva“.

Na tomto základě odvolací soud – cituje ustanovení § 142a odst. 1 o. s. ř. – zdůraznil, že „nároky ze směnky se uplatňují vždy bez výjimky žalobou, která musí odpovídat § 79 odst. 1 o. s. ř. Žalobce má v případě těchto nároků možnost, buď ponechat projednání žaloby standardním postupem řízení s tím, že o žalobě bude rozhodnuto rozsudkem. Má však také možnost navrhnout soudu, aby o žalobě rozhodl směnečným platebním rozkazem. Tedy požaduje-li žalobce vydání směnečného platebního rozkazu, lze hovořit o žalobě s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu. Nejde o jinou formu uplatnění práva, než je právě žaloba. Ostatně návrh na vydání směnečného platebního rozkazu lze uplatnit i poté, co již byla žaloba podána. Tedy to, co platí ohledně žaloby obecně, platí o žalobách s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu. Proto i ve všech směnečných věcech se plně uplatní i předpis § 142a o. s. ř. Nesplnění této povinnosti pak se i ve směnečných platebních rozkazech nutně projeví ve výroku o náhradě nákladů řízení. Do té doby, než byl občanský soudní řád doplněn o § 142a o. s. ř., sice bylo téměř jisté, že výrok o náhradě nákladů řízení bude sledovat vyhovující výrok ve věci samé. Nicméně ani tehdy nebylo kupříkladu vyloučeno aplikovat § 150 o. s. ř., třebaže k tomu v praxi nedocházelo. Je pravdou, že předžalobní upomínka nepatří mezi listiny, které má na mysli § 175 odst. 1 o. s. ř. Proto také soud prvního stupně směnečný platební rozkaz vydal. Tyto listiny však nijak nesouvisejí s otázkou náhrady nákladů v řízení. Předžalobní upomínka byla tedy nutná i v této věci. Obě předložené listiny ovšem nelze za naplnění tohoto požadavku považovat. Předně nutno uvést, že žádná nesměřuje na druhého žalovaného. Ten musel by být také vyzván a okolnost, že jedná za prvního žalovaného a že je mu proto v podstatě vše známo, by nemohla dostačovat. Ohledně prvního žalovaného pak listina ze dne 30. ledna 2012 vůbec nároky směnečné nezmiňuje. Druhá listina je sice zmiňuje a to i s pohrůžkou soudního vymáhání, ale problémem je, že směřuje na nárok, který v době odeslání výzvy nebyl žalovatelný, když, jak ostatně sama zmíněná listina uvádí, šlo o směnku sice již zřejmě vyplněnou, ale zatím nesplatnou. V době výzvy ze dne 12. října 2012 neměl první žalovaný povinnost na směnku nic platit. Případná splatnost kauzální pohledávky nemohla by problém nesplacené směnky prolomit“.

Proto odvolací soud směnečný platební rozkaz ve výroku o nákladech řízení shledal věcně správným.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., namítaje, že spočívá na vyřešení otázky procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, týkající se výkladu ustanovení § 142a o. s. ř.

Dovolatel (z opatrnosti) zdůrazňuje, že ustanovení § 142a o. s. ř. se na směnečný platební rozkaz podle ustanovení § 175 o. s. ř. vůbec nevztahuje a týká se toliko věcí (řízení) zahájených podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř.

Dále akcentuje, že ustanovení § 142a o. s. ř. nijak nespecifikuje „náležitosti“ výzvy k plnění, ani nestanoví, že by výzvu bylo nezbytné učinit až po splatnosti následně žalované pohledávky.

S poukazem na poměry dané věci dovozuje, že v dopise ze dne 12. října 2012 byl první žalovaný upozorněn na vyplnění blankosměnky, včetně toho, že jako datum splatnosti bylo vyplněno 31. října 2012 a jako směnečná suma částka 4.904.880,- Kč. Prvnímu žalovanému se tak dostalo informace, jak ohledně výše dlužné částky, tak ohledně její splatnosti a byl rovněž upozorněn na to, že po marném uplynutí lhůty splatnosti „bude záležitost řešena pořadem práva“. K tomu dovolatel dodává, že „i v minulosti před odesláním dopisu ze dne 12. října 2012 bylo s prvním žalovaným ve věci korespondováno a podání žaloby nebylo náhlé nebo účelové; první žalovaný stejně nekomunikuje a nepřebírá si poštu“.

Ve vztahu ke druhému žalovanému dovolatel sice připustil, že ho k plnění před podáním žaloby nevyzval, nicméně zdůraznil, že druhý žalovaný byl (a stále je) jednatelem prvního žalovaného; o předžalobní výzvě učiněné ve vztahu k prvnímu žalovanému tak musel vědět a byl si vědom i toho, že směnku jako směnečný rukojmí podepsal.

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu změnil a oběma žalovaným povinnost k náhradě nákladů řízení žalobci uložil, respektive, aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2013) se podává z bodu 2., části první, článku II. zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání žalobce je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř. a to v řešení otázky dovolatelem otevřené a Nejvyšším soudem dosud nezodpovězené, týkající se výkladu ustanovení § 142a o. s. ř.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 142a o. s. ř. žalobce, který měl úspěch ve věci zahájené podle § 80 písm. b) o. s. ř., má právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému, jen jestliže žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení zaslal na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu výzvu k plnění (odstavec 1). Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, může soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti žalobci přiznat i v případě, že žalobce žalovanému výzvu k plnění za podmínek uvedených v odstavci 1 nezaslal (odstavec 2).

Již na tomto místě Nejvyšší soud podotýká, že jako východiska, na nichž spočívá i jeho rozhodovací činnost, přejímá závěry formulované k výkladu právních norem Ústavním soudem ve stanovisku jeho pléna ze dne 21. května 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st.-1/96. Tam Ústavní soud vysvětlil, že vázanost soudu zákonem neznamená bezpodmínečně nutnost doslovného výkladu aplikovaného ustanovení, nýbrž zároveň vázanost smyslem a účelem zákona. V případě konfliktu mezi doslovným zněním zákona a jeho smyslem a účelem je důležité stanovit podmínky priority výkladu e ratione legis před výkladem jazykovým, podmínky, jež by měly představovat bariéru možné libovůle při aplikaci práva. Tamtéž Ústavní soud dodal, že smysl a účel zákona lze dovodit především z autentických dokumentů vypovídajících o vůli a záměrech zákonodárce, mezi něž patří důvodová zpráva k návrhu zákona

(uvědomuje si skutečnost, že ze souhlasu zákonodárce s osnovou návrhu lze pouze presumovat i jeho souhlas s jejími důvody) a dále z argumentace přednesené v rozpravě při přijímání návrhu zákona. Smysl a účel zákona lze dále dovodit z pramenů práva. Při aplikaci právního ustanovení je nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoliv pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým (srov. též např. důvody rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. března 2011, sp. zn. 31 Cdo 4545/2008 a důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. ledna 2014, sp. zn. 29 Cdo 2437/2013, uveřejněných pod čísly 84/2011 a 42/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

V této souvislosti Nejvyšší soud dále připomíná (a respektuje) judikaturu Ústavního soudu, ve které se zdůrazňuje, že v demokratickém materiálně pojímaném právním státě (jímž je též Česká republika, srov. čl. 1 odst. 1 ústavního zákona č. [1/1993](#) Sb., Ústavy České republiky), založeném na myšlence spravedlnosti, představují základní práva a svobody korektiv jak obsahu právních norem, tak i jejich interpretace a aplikace. Proto je úkolem soudce v podmínkách materiálního právního státu nalézt řešení, které by zajišťovalo maximální realizaci základních práv účastníků sporu, a není-li to možné, rozhodnout v souladu s obecnou ideou spravedlnosti, resp. dle obecného přirozenoprávního principu (srov. náleze ze dne 2. listopadu 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09). Obecné soudy nejsou absolutně vázány doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku, a povinnost soudů nalézat právo neznámá pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad (srov. např. náleze ze dne 4. února 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96). Přitom Ústavní soud považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na konkrétních skutkových zjištěních. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje obecné soudy z povinnosti udělat vše pro spravedlivé řešení z hlediska vyvážené ochrany základních práv dotčených osob. Při střetu dvou základních práv musí obecné soudy nejprve rozpoznat, která základní práva jednotlivých účastníků sporu jsou ve hře, poté, s přihlédnutím ke všem rozhodným okolnostem daného případu, musí soudy rozhodnout tak, aby, je-li to možné, zůstalo zachováno z obou základních práv co nejvíce, a není-li to možné, pak dát přednost tomu základnímu právu, v jehož prospěch svědčí obecná idea spravedlnosti (k tomu srov. náleze ze dne 7. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 34/09).

Zákonem č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. ledna 2013 (mimo jiné) upraven [jako „nový a další“ předpoklad pro vznik práva žalobce, který měl úspěch ve věci zahájené podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř., na náhradu nákladů řízení] institut tzv. předžalobní výzvy k plnění (§ 142a o. s. ř.).

Jelikož důvodová zpráva, jde-li o zmíněné ustanovení, mlčí, lze na smysl a účel tohoto ustanovení usuzovat (jen) z průběhu (čtyřicáté) schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konané dne 7. června 2012 [bod číslo 10, vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sněmovní tisk 537) – druhé čtení] a dne 13. června 2012 (bod číslo 76 – třetí čtení). Ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil z pověření vlády k návrhu (mimo jiné) uvedl: „Jsem velmi rád, že se po debatě na ústavněprávním výboru podařilo do návrhu zákona doplnit tzv. předžalobní výzvu. To znamená, je to institut, který dává věřiteli povinnost ještě předtím, než se obrátí na soud vůči neplatícímu dlužníkovi, jej ještě jednou vyzvat před podáním samotné žaloby a dát mu tak poslední šanci, aby dlužník dobrovolně

zaplatil. Myslím si, že tato změna zákona odstraní přílišnou tvrdost, odstraní případy, se kterými se asi každý z nás ve své poslanecké kanceláři potkává, kdy někdo opomine zaplatit malý dluh, opomine zaplatit poplatek za elektřinu, opomine zaplatit dluh za černou jízdu v tramvaji a po několika letech je pak nucen platit několiknásobek této částky. Myslím si, že tato šance, kterou zde takto dáváme, je správná a odstraňuje přílišnou tvrdost zákona, aby byli výrazně postiženi opravdu pouze ti, kteří věděli, že dluží, měli šanci zaplatit, a přesto dobrovolně nezaplatili. Chci říci, že tento návrh - a to je důležité - povede hlavně k ochraně, řekněme, a k obroušení některých přílišných tvrdostí dosavadní právní úpravy. Dává například šanci malému dlužníku, který opomene zaplatit dluh, aby před zahájením soudního řízení byl ještě vyzván věřitelem v rámci tzv. předžalobní výzvy a aby ještě před soudním sporem a před nárůstem dluhu o úroky z prodlení, odměnu advokáta a odměnu exekutora mohl dlužník včas, resp. už ne včas, ale mohl ještě řádně zaplatit. To si myslím, že je strašně důležité“.

Dále Nejvyšší soud akcentuje, že při výkladu ustanovení § 142a o. s. ř. nelze přehlédnout základní zásady, na nichž je vybudováno občanské soudní řízení a podle nichž:

- 1) Občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k zachovávaní zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob (§ 1 o. s. ř.).
- 2) V občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci a provádějí výkon rozhodnutí, která nebyla splněna dobrovolně; dbají přitom, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů fyzických a právnických osob a aby práv nebylo zneužíváno na úkor těchto osob (§ 2 o. s. ř.).
- 3) Občanské soudní řízení je jednou ze záruk zákonnosti a slouží jejímu upevnování a rozvíjení. Každý má právo domáhat se u soudu ochrany práva, které bylo ohroženo nebo porušeno (§ 3 o. s. ř.).

Podáním žaloby, kterou se žalobce po žalovaném domáhá úhrady peněžité pohledávky [tj., žaloby podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř.], věřitel zásadně sleduje (nejde-li o exces, kdy skutečným a hlavním důvodem takového postupu je nepřiměřeně „zhodnotit“ pohledávku o náklady řízení) především to, aby dosáhl vydání soudního rozhodnutí, na jehož základě by následně mohl pohledávku vymáhat exekucí nebo výkonem rozhodnutí (exekuční titul), a současně, aby zabránil případnému promlčení pohledávky. V takovém případě není žádný důvod (vyjma situace předvídané ustanovením § 150 o. s. ř.), aby žalovaný (dlužník) byl „zbaven“ povinnosti nahradit (procesně úspěšnému) žalobci účelně vynaložené náklady řízení.

Důvodem, pro který byl občanský soudní řád „doplněn“ o ustanovení § 142a o. s. ř., přitom bylo - jak je zřejmé z účelu tímto ustanovením sledovaným - zabránit praktikám věřitelů, kteří (primárně) neměli zájem na dobrovolném (mimosoudním) zaplacení svých pohledávek, nýbrž právě na „zvýšení“ těchto pohledávek o náklady soudního řízení (zpravidla o odměnu za zastupování advokátem - § 137 odst. 2 o. s. ř.), které často výrazně převyšovaly samotnou pohledávku.

Takto vymezený účel ustanovení § 142a o. s. ř., jakož i výše popsané zásady občanského soudního řízení je nezbytné mít na zřeteli v případech, kdy žalobce požadavku ustanovení § 142a o. s. ř. nedostojí a nezašle žalovanému výzvu k plnění ve lhůtě nejméně sedmi dnů před podáním žaloby na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu. Má-li totiž být naplněn účel občanského soudního řízení, je nezbytné - při respektování zásady rovnosti účastníků před soudem (viz čl. 96 odst. 1 Ústavy České republiky) - posuzovat otázku případného (ne)přiznání práva na náhradu nákladů řízení s akcentem na hledisko vyvážené ochrany základních práv dotčených osob (žalobce a žalovaného). V tomto směru nelze izolovaně posuzovat (jen) to, zda žalobce způsobem určeným ustanovením § 142a o. s. ř. vyzval žalovaného k plnění, nýbrž je nezbytné přihlídnout i k dalším okolnostem konkrétní věci, zejména pak k povaze (a výši) uplatněné pohledávky (za účelem uvážení, zda vskutku při naplnění obecné míry obezřetnosti lze uvažovat o „opomenutí“ dlužníka), k

postoji dlužníka k (následně) uplatněné pohledávce, jakož i k reakci dlužníka na zahájení soudního řízení a doručení žaloby.

Jinými slovy, jelikož (i) pro rozhodování o náhradě nákladů řízení je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu, nebude absence výzvy podle ustanovení § 142a o. s. ř. zásadně důvodem pro nepřiznání náhrady nákladů řízení v případech, kdy žalovaný (dlužník) ani po doručení žaloby dluh nezaplatí, popřípadě jinak nepřivedí jeho zánik (viz např. započtením). Není-li totiž dlužník ochoten (nebo schopen) existující dluh ve lhůtě odpovídající ustanovení § 142a o. s. ř. zaplatit [respektive jinak „zajistit“, aby věřitel dosáhl účelu, pro který podal žalobu o zaplacení, jinak – srov. např. ustanovení § 71a zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)], není dán sebemenší důvod sankcionovat „pochybení“ věřitele, jde-li o absenci předžalobní výzvy k plnění.

Shora uvedené se přitom přiměřeně uplatní i v případech, kdy soud o žalobě, kterou věřitel uplatnil právo na zaplacení peněžité částky, rozhodne platebním rozkazem (§ 172 o. s. ř.) nebo směnečným platebním rozkazem (§ 175 o. s. ř.).

Rozhodne-li soud platebním rozkazem bez slyšení žalovaného, je při posuzování okolností významných pro rozhodnutí o náhradě nákladů řízení limitován skutečnostmi, které žalobce uvede v žalobě a připojených listinách. Není-li z obsahu žalobních tvrzení (nebo připojených listin) zjevné, že žalobce vyzval žalovaného k zaplacení (uplatněné) pohledávky v souladu s ustanovením § 142a odst. 1 o. s. ř., popřípadě neplynou-li z obsahu žaloby (nebo připojených listin) právně významné (výše uvedené) skutečnosti, na jejichž základě může soud žalobci i přes absenci takové výzvy přiznat právo na náhradu nákladů řízení (§ 142a odst. 2 o. s. ř.), rozhodne soud, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Podá-li žalovaný proti platebnímu rozkazu (včasný) odpor, platební rozkaz se tím v plném rozsahu (tj. včetně výroku o náhradě nákladů řízení) ruší (§ 174 odst. 2 věta první o. s. ř.), přičemž pro účely (následného) rozhodnutí o nákladech řízení se uplatní pravidla zmíněná shora. Napadne-li žalobce (nebo žalovaný) platební rozkaz (odvoláním) jen ve výroku o nákladech řízení (§ 174 odst. 2 věta druhá o. s. ř.), není žalobce limitován co do možnosti dodatečně doložit, že povinnost určenou ustanovením § 142a odst. 1 o. s. ř. splnil [ani co do možnosti tvrdit (a osvědčit) existenci (výše specifikovaných) právně významných skutečností odůvodňujících vznik práva žalobce na náhradu nákladů řízení přes absenci předžalobní výzvy k plnění], a stejně tak žalovaný může popřít tvrzení žalobce o tom, že ho k plnění před podáním žaloby v souladu s ustanovením § 142a odst. 1 o. s. ř. vyzval a současně svým chováním (např. zaplacením žalované částky) „potvrdit“ neopodstatněnost vzniku nákladů řízení žalobce.

Rozhodne-li soud směnečným platebním rozkazem je situace odlišná (jen) potud, že podáním (včasných a odůvodněných) námitek se směnečný platební rozkaz neruší, nýbrž soud k jejich projednání nařídí jednání a v rozsudku vysloví, zda směnečný platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda jej zrušuje a v jakém rozsahu (§ 175 odst. 4 o. s. ř.). Pro rozhodnutí o nákladech řízení (v rámci směnečného platebního rozkazu) se uplatní stejná kritéria jako v případě platebního rozkazu; přitom účel výzvy podle ustanovení § 142a o. s. ř. zásadně naplní i předložení směnky k placení. Totéž platí o rozhodování o opravném prostředku (odvolání – srov. ustanovení § 175 odst. 6 o. s. ř.) proti výroku o nákladech řízení.

Jelikož právní posouzení věci odvolacím soudem z pohledu shora uvedených závěrů není správné, Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.)

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)